Hallintovaliokunnalle

U 90/2022 VP VALTIONEUVOSTON KIRJELMÄ EDUSKUNNALLE EHDOTUKSESTA UUDELLEENLAADITUKSI EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON AMPUMA-ASEASETUKSEKSI (UUDELLEENLAADITTU AMPUMA-ASEASETUS)

Ehdotettu asetus laajentaisi merkittävästi nykyistä laajemmin sääntelyä ampuma-aseiden, aseen osien, patruunoiden ja ammusten tuontiin. Tuontia koskevien säännösten harmonisointi Euroopan unionissa parantaa aseturvallisuutta poistamalla mahdollisuuden jäsenvaltioiden kansallisten lainsäädäntöjen erojen hyväksikäyttöön. Ehdotettu sähköinen lupa- ja valvontamenettely tehostaisi luvan hakemista, sen myöntämistä ja valvontaa. Ehdotus on lähtökohtaisesti kannatettava.

Asetusehdotus sisältää kuitenkin useita ongelmakohtia.

Voimassa olevassa asetuksessa ja Euroopan unionin puolustustarvikkeiden vientiä koskevassa sääntelyssä siviiliaseet ja puolustustarvikkeet erotellaan esineen ominaisuuksien perusteella. Ehdotuksessa asetuksen soveltamisala esitetään muutettavaksi loppukäytöstä riippuvaksi. Tämä on ongelmallista sääntelyjen yhteensovittamisen kannalta. Lisäksi loppukäyttöperusteesta aiheutuu omia soveltamisongelmia. Pitäytyminen tuotteen ominaisuuksiin peruvassa jaossa olisi parempi vaihtoehto.

Ehdotettu tilapäistä tuontia koskeva 10 artikla on ongelmallinen sekä aseturvallisuuden että sisäisen turvallisuuden näkökulmasta. Ehdotetussa muodossaan se mahdollistaa tuoda rajattoman määrän aseita unionin alueelle kahdeksi vuodeksi pelkästään esittämällä kutsun ampuma- tai metsästystapahtumaan. Aseet eivät olisi rajalla tapahtuvaa tulli-ilmoitusta lukuun ottamatta minkään viranomaisen valvonnassa. Tuonti olisi mahdollista riippumatta siitä, että onko tuojan kotimaata kohtaan voimassa pakotteita tai mikä on tuojan tausta. Myöskään millään viranomaisella ei ole mahdollisuutta varmistua tuonnin todellisesta motivaatiosta ennen aseiden saapumista rajanylityspaikalle. Unionin sisällä tapahtuvat siirrot olisivat tiukemman sääntelyn alaisia. Lisäksi unionin alueella olevat yksityishenkilöt ja oikeushenkilöt, jotka joutuvat edelleen noudattamaan tiukkoja lupamenettelyitä aseita hankkiessaan ja käsitellessään, olisivat heikommassa asemassa suhteessa kolmannesta valtiosta saapuviin henkilöihin.

Edelleen tulee varmistua siitä, että asetuksessa käytetyt tullilainsäädännöstä lainatut käsitteet tarkoittavat samaa kuin ne tarkoittavat tullisääntelyssäkin. Näin voidaan varmistua asetuksen yhtenäisestä noudattamisesta koko unionin alueella.

On myös varmistuttava siitä, että asetustekstin sisältö on riittävän selkeä velvoitteiden sekä niiden tilanteiden osalta, joissa tietyistä velvoitteista voidaan joustaa. Tältä osin asetusehdotuksen perustelutekstin ja itse asetustekstin välillä on vielä tarkennettavaa.

Asehallintopäällikkö Mika Lehtonen